

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

138

Vragen van de leden **Van Vroonhoven-Kok** en **Haverkamp** (beiden CDA) aan de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en voor Wonen, Wijken en Integratie over het artikel «Barakken Westerbork afgebrand» (Ingezonden 4 september 2009)

1
Bent u bekend met de artikelen «Barakken Westerbork afgebrand»¹ en «Anne Frankbarak» uit Westerbork gaat in vlammen op?»²

2
Kunt u aangeven of de barakken een speciale status hebben in het kader van de Monumentenwet of dat zij anderszins beschermd zijn op provinciaal of gemeentelijk niveau? Zo ja, welke maatregelen heeft u, dan wel een andere overheidsinstantie genomen om te voorkomen dat deze barakken in vlammen opgingen? Zo nee, waarom hadden deze barakken geen monumentenstatus?

3
Is het waar dat er nu door het Herinneringscentrum Westerbork een inventarisatie plaatsvindt?² Is er op dit moment al bekend hoeveel barakken er nog zijn van voormalig kamp Westerbork? In welke toestand zijn deze barakken?

4
Deelt u de mening dat de barakken van voormalig kamp Westerbork deel uit maken van onze geschiedenis en

daarom onze speciale aandacht behoeven? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u deze aandacht vorm geven?

5
Zijn er naast de barakken in Westerbork ook andere soortgelijke gevallen bij u bekend? Zo ja, om welke gevallen gaat het dan en op welke wijze bent u van plan hiermee om te gaan?

6
Kunt u ervoor zorgen dat op afzienbare termijn de nog overgebleven barakken in kamp Westerbork terecht komen?

7
Is het waar dat in dit specifieke geval de overdracht van de barak zo lang op zich heeft laten wachten omdat de betrokken boer van de gemeente Veendam geen vergunning kreeg om de barak te vervangen? Indien dit waar is, wat is dan uw oordeel over de handelwijze van de betrokken gemeente?

8
Op welke wijze wilt u samen ervoor zorgen dat in voorkomende situatie dit soort bureaucratische drempels het behoud van onze cultureel erfgoed niet langer in de weg staan?

¹ Nu.nl, 19 juli 2009
de Volkskrant, 20 juli 2009.

² De Pers, 30 juli 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Plasterk** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 28 september 2009)

1
Ja.

2
De door de brand getroffen barak was niet beschermd krachtens de Monumentenwet 1988. Deze barak is bij eerdere monumenteninventarisaties niet in beeld gekomen als potentieel rijksmonument. Van een gemeentelijke of provinciale bescherming was evenmin sprake.

3
Al vóór de brand was het Herinneringscentrum Westerbork gestart met inventarisatiewerk naar barakken die vanuit Westerbork elders hergebruik hebben gekregen en of daarvan nog sporen te vinden zijn. Dit onderzoek wordt gefinancierd door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), vanuit haar verantwoordelijkheid voor de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog WO II. Het Herinneringscentrum heeft na de brand 12 concrete tips ontvangen. Deze tips hebben betrekking op barakdelen, zoals raampartijen, daken wanddelen en dergelijke. Er is één tip ontvangen met betrekking tot een nagenoeg volledige en intact gebleven barak. Nader onderzoek is nodig naar de vraag of het hier een

barak betreft uit het voormalig kamp Westerbork. Van een andere barak was het bestaan al bekend voordat de barak in Veendam door de brand werd getroffen. Ook hier gaat het om een nagenoeg volledig en intact gebleven exemplaar.

4

Ik deel uw mening. Mijn Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) kan het Herinneringscentrum zijn expertise aanbieden met betrekking tot de eventueel terug te plaatsen barakken. Overigens staan op het terrein van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork diverse objecten die van rijkswege zijn beschermd. Zo zijn de directeurswoning, de bunker, de aardappelbewaarpplaats en de rioolwaterzuiveringsinstallatie sinds 1994 als complex wettelijk beschermd.

5

Het is mij bekend dat van het voormalige Kamp Vught nog één originele barak («Barak 1») bestaat. Deze barak is onderdeel van een van rijkswege beschermd complex. Een deel van deze barak verkeert in slechte staat. De gemeente Vught, als vergunningverlener de eerst verantwoordelijke voor de monumentenzorg, is vanuit haar coördinerende rol met diverse partijen in overleg over de restauratiemogelijkheden. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zal in het reguliere overleg met de gemeente de ontwikkelingen blijven volgen.

6

Eerst dient het onderzoek bedoeld bij het antwoord op vraag 2 te worden afgerond. De vraag of, en zo ja, binnen welke termijn daarvoor in aanmerking komende (delen van) barakken kunnen worden teruggeplaatst naar Westerbork is in de eerste plaats ter beantwoording aan de eigenaar(s) en het Herinneringscentrum Kamp Westerbork. In voorkomende gevallen zal eerst moeten worden gezorgd voor een adequaat alternatief voor bijvoorbeeld die barakken die nu dienst doen als schuur of stal. De expertise van de RCE kan desgewenst ingezet worden bij de terugplaatsing van (de resterende delen van) barakken.

7

Vooropgesteld dient te worden dat het College van burgemeester en wethouders van gemeente Veendam als bevoegd gezag de eerste aangewezen instantie is om aanvragen om bouw- en sloopvergunningen te behandelen; de gemeenteraad van Veendam kan daar controle op uitoefenen. Naar aanleiding van de vragen heb ik informatie ingewonnen bij de gemeente Veendam. Daaruit heb ik de indruk overgehouden dat de gemeente Veendam bij de afhandeling van het verzoek om vervanging van de barak tijdig heeft gehandeld.

In het overleg tussen gemeente en de eigenaar is gesproken over de vervanging van de schuur, maar de eigenaar wilde een schuur, die op grond van de gewenste oppervlakte, in strijd was met het geldende (en pas onlangs vastgestelde) bestemmingsplan. Na overleg, en toen bleek dat de barak aan het Herinneringscentrum Kamp Westerbork zou worden overgedragen, heeft de gemeente zich bereid verklaard om medewerking te verlenen. Voor de onderbouwing van de wijziging van het bestemmingsplan is gebruik gemaakt van de verklaring van het Kamp Westerbork. Mijn indruk is dat de gemeente Veendam, met het oog op de cultuurhistorische aspecten van de barakken, de eigenaar ter wille is geweest. Na indiening van de vergunningaanvragen, zijn deze door de gemeente Veendam binnen de wettelijke termijnen afgehandeld.

8

Zoals bij de beantwoording van vraag 7 al is aangegeven heeft de gemeente Veendam naar mijn oordeel binnen de wettelijke termijnen de aanvragen afgehandeld en is er geen sprake van dat de gemeente bureaucratische drempels heeft opgeworpen bij het behoud van cultureel erfgoed.